

15è CICLE DE SORTIDES DE CONÈIXER EL PLA DE L'ESTANY SERINYÀ

1a sortida – diumenge, 9 d'octubre de 2016

Centre d'Estudis Comarcals i Centre Excursionista de Banyoles

Mas Pou, Pou de Glaç, l'Aqüeducte, les Basses, el Molinot, la Rostada, la Cova i el Forn de Calç a prop de can Melca.

Una riera de tan poca llargada com el Serinyadell, prop de 4,5 km, sembla difícil de creure que pugui originar tanta vida i indústria al seu voltant. S'aiguabarreja amb el riu Ser i junts formen part de la conca del riu Fluvià.

El lloc que visitem es podria dir que era com un polígon industrial del segle XIX. Tot comença amb una **resclosa**, construïda cap a finals del segle XVII que nodria d'aigua el **Molinot**, el **mas Pou** amb els seus horts, les seves **basses** i el **pou de glaç**.

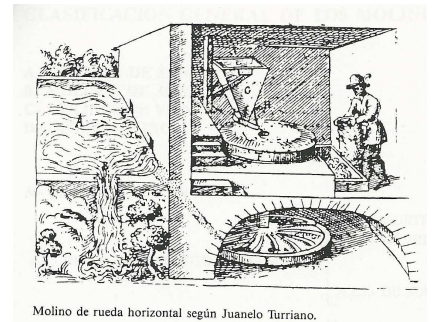
El **mas del Pou** fou construït per en Mateu Illa al 1685, tal com es pot llegir a la llinda que hi ha a la porta principal. En el pou de glaç va ser ajudat pel seu sogre, en Pigem de Camós.

Les basses per a glaçar l'aigua estaven alimentades per una conducció que venia de **la resclosa** i passava per **l'aqüeducte** construït per salvar el desnivell de prop de 10 m del riu Serinyadell, del qual encara queden les dues pilones que suportaven la canal que portava l'aigua. Es tractava de dues **basses** rectangulars d'uns 15 x 3 m que intentaven estar protegides del sol de l'hivern i del vent per dues parets, situades al costat sud, per evitar que el glaç s'embrutís. Eren d'un pam de fondària, feta de còdols i terra i les parets estaven separades uns 4 m, més o menys. Aquí es congelava l'aigua i posteriorment es portava fins al pou per a la seva conservació, que es trobava a uns 30 m de distància.

El **pou de glaç** és rodó amb un diàmetre de 6 m, una alçada fins a la boca de càrrega de prop de 8 m, d'ells uns 7 m enterrats al sòl, i coronat per una coberta de volta semiesfèrica que l'enlaire 3 m més. Aquest pou ple fins a la boca ofereix un volum de 226 m³. Suposem que la meitat del volum fos glaç i l'altre palla i brancam per aïllar-lo. Segons la família propietària, calien 40 jornals per omplir-lo. La feina d'empouar durava quatre mesos, podien estar lligats a fer-ho només 4-5 persones, entre ells els que tallaven o serraven el gel, qui carregava i al transportava al pou i els que el descarregaven i l'endrecaven a lloc. Dintre del pou hi devia haver un desguàs per eliminar l'aigua que es produïa al desglaçar parcialment el gel i que calia conduir cap al Serinyadell, aquesta conducció deuria fer uns 5 m de llarg fins a entregar al talús que aboca al riu.

En Martí Masdemont s'hi va estar a mas Pou fins el 1972, fent plaques de guix. Aquest home va muntar una mena de generador elèctric per abastir la finca construint una caseta al tocar de la llera a sota del pont sobre el Serinyadell i aprofitant l'aigua que li arribava per la conducció de ciment que ell mateix va col·locar tot substituint l'anterior de ceràmica que tenia moltes pèrdues.

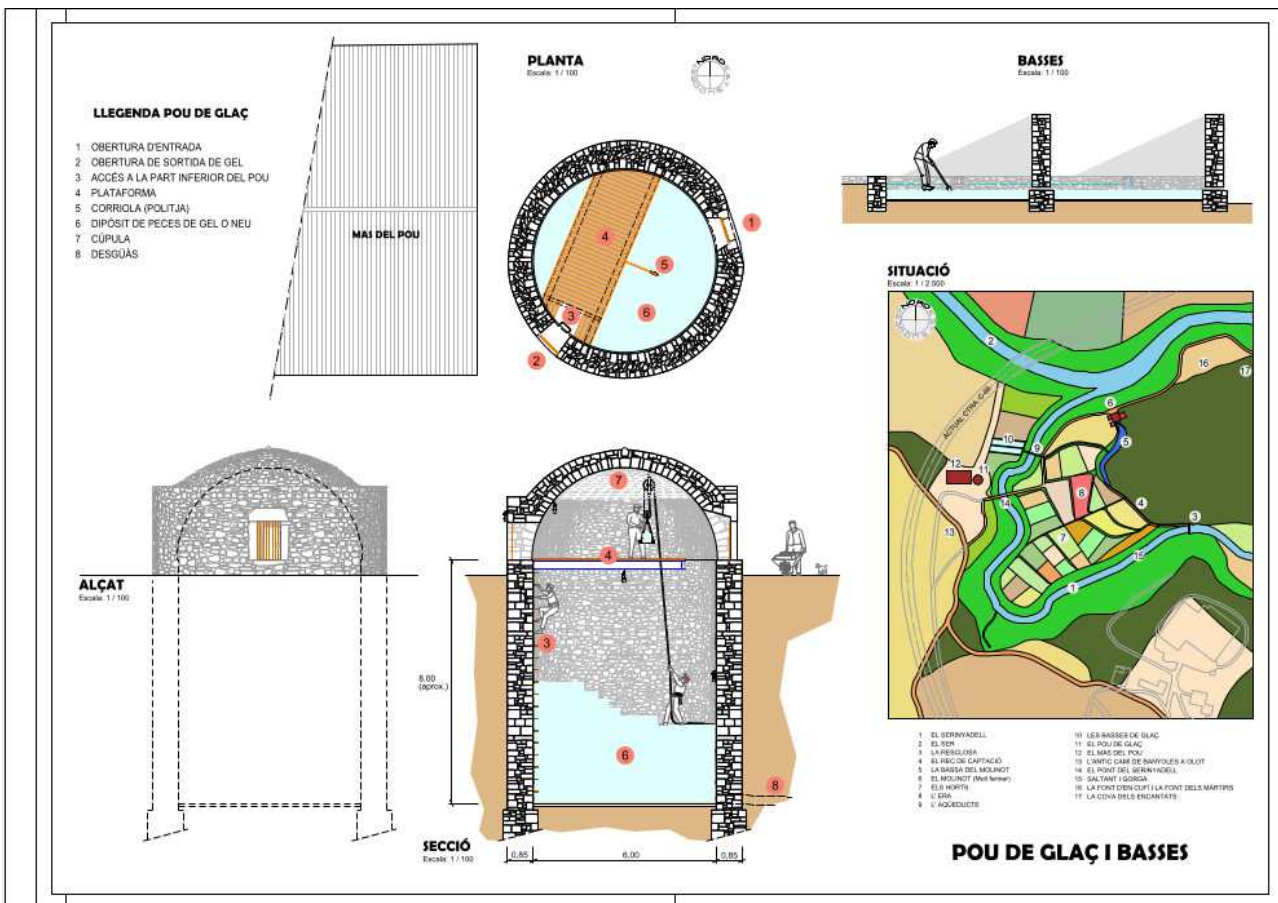
El molí de farina conegut com **Molinot** té una llinda amb la data de 1802, que possiblement sigui la data de la seva construcció. També se sap que és un molí cuber. Això implica una gran bassa d'acumulació d'aigua per a fer funcionar el molí, mètode típic amb aquest tipus d'alimentació d'aigua tan exigua. En el nostre cas té una secció com triangular, de més de 30 m de llargada i uns 5 m en la seva part fonda, això li donava una capacitat acumulada de 300-350 m³ d'aigua. En la part superior encara s'observen les restes d'un bagant que permetia, al ser tancat, desviar l'aigua cap a l'hort o el mas. Un cop tenien la bassa plena descarregaven l'aigua pel cup vers una roda hidràulica horitzontal situada en el carcavà. Aquest salt era de prop de 10 m de desnivell i feia girar la roda la qual transmetia la seva força per un eix metàl·lic fins a l'obrador situat al pis superior on es trobaven les moles i el moliner. L'aigua marxava, després de moure la roda, per un desguàs conduït cap el riu Ser.

Molino de rueda horizontal según Juaneto Turriano.

Al costat del Molinot hi ha dues **fonts**, la **d'en Cufí**, arranjada per en Felip de can Solanas i la **dels Màrtirs**, una font nova creada pel mateix Felip aprofitant la surgència d'aigua existent en l'antic viver que es feia servir per a regar els horts propers.

També cal destacar a les rodalies d'aquesta zona tan industrial, pujant per la **Rostada**, una petita **cova** i un **forn de calç**, situats molt a prop de la casa de can Melca.

Pou de glaç i mapa fet per en JA Fernández, delineant del Consell Comarcal.

Moltes gràcies per la vostra assistència!!!